

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemžni nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 211.

V Ljubljani, v soboto 14. septembra 1895.

Letnik XXIII

Res carinthiacae.

Iz Celovca, 13. sept.

Od liberalno nacijske strani začeto hujškanje zoper Slovence zaradi „Celja“, in zoper one pravične nemške poslance, ki so imeli toliko poguma in pravicoljubja, da so glasovali za „Celje“, se nadaljuje še sedaj več ali manj ostro, javno, v listih in na shodih. Nemški „neodrešenci“ še niso izbruhali vsega svejega brezmejnega srda na nas! Kdor je bral zadnja meseca naše nam nasprotno liste, moral se je čuditi brezmejni podlosti in izbruhom največje strasti, ki se je kazala pri ljudeh, ki se prištevajo vendar tudi „olikancem“, da, celo „svobodo(?) miselnim“. Pisali so tako drzno in podlo, da ne najdemo izraza, da bi tako početje primerno označili.

Le nekega slučaja naj omenimo. Proti poslancu Peitlerju so letele od vseh strani, kjer se je vgnjezdil kak „zavedni“ liberalci ali nacijski, nezaupnice, spisane na najnedostojnejši način. To storil je tudi obč. odbor v Sovodji (Gmünd) in Steinwendrove „Kärntner Nachrichten“ so objavile neko pismo, katero je po tem viru oni odbor poslal Peitlerju in katero je kar mrgolelo nesramnih osebnih napadov in psov, kakor: „Verräther deutscher Sache“, „Geächteter seines Stammes“, itd. Peitler je zbog tega tožil; hitro je sedaj upadel pogum nasprotni kliki. Obč. odbor je objavil popravek, da onih obrekljivih besed ni rabil in imenovani list je moral priznati, da je lažljivo poročal. Steinwender, kojega glasilo se je tako blamiralo, je vse tiho pogoltnil.

Razumljivo pa je, kako taka tendenciozna in srdita poročila nemških listov ščuvajo Nemce proti Slovencem, tako da „biedere“ naši sodeželani, ki vso svojo duševno hrano zajemajo le iz liberalnih listov, kateri so jim pravi nezmotljivi politični evan-

gelij, da imajo le-ti o nas najslabše pojme, in da se pred Slovencem kar prekrizavajo.

Iz tega je pa tudi lahko spoznati, kako težaven je položaj onih slovenskih duhovnikov, ki so poslani na nemške župnije. Liberalni listi in liberalni možje, najprej seveda učitelji, ki so do cela zapisani lažiliberalizmu, skrbje izdatno zató — (in glavno sredstvo jim je laž!) — da razširjajo mej verniki nezaupanje do duhovnega pastirja in tako onemogočijo vsako uspešno delovanje. Hitro ga razvpijejo za „bindišarja“ in „panslavista“ itd., itd., ki je poslan na „nemško faro“, da je „posloveni“. Evo konkretnega slučaja!

Te dni se je poslavljaj gospod provizor A. H. rodod Slovenec od E.—a, kjer je bil opravljal dub. službo krotko in vestno tri mesece, ne da bi komu rekel žal besedice, ljubeznjiv in postrežljiv proti vsakemu. Ob slovesu mu je pa trobil tamošnji učitelj nekako v imenu vseh župljanov prav glasno in ne ravno taktno na uho, da on (provizor) je hotel „slovenizirati“ celo faro (NB: v tej fari, ki je ob jezikovni meji, je še mnogo Slovencev!), a da to ne gré, ker farani so „tajč“ in ostajajo „tajč“ itd., itd. Dokaza za tako predbacivanje sevé učitelj ni mogel navesti nobenega, zakaj gosp. H. je opravljal vso službo v nemškem jeziku. Da je rodod Slovenec, bilo je pregrehe dosti, da so ga črtili in ščevali ljudstvo zoper njega ter nestrpno čakali novoimenovanega nemškega župnika, o katerem upajo, da bo do njih „nemštvu“ do cela udan!

Ta, na sebi morda neznan slučaj, nam znova jasno priča, kako težko je pri najboljši volji delovati zbog velike zagrizenosti, razširjene mej ljudstvom, slovenskim duhovnikom mej Nemci. Da ta zagrizenost in sovraštvo ne zaspi, zato neprestano skrbijo liberalni listi in agitatorji, najpreje vseskozi učitelji!

To pa bodi merodajnim faktorjem migljaj, naj se pri osebnih izpremabah ozirajo bolje na obstoječe težavne razmere, ter poskrbijo, da se v okoliš pride vsaki nepotrebnosti zdrabi in nejevolji ter zabrani, da ne trpi prava duhovska služba!

Črne bukve kmečkega stanu.

15. Slovanska organizacija.

a) Jugoslovanske zadruge.

(Dalje.)

Posestvo take rodbine je nerazdeljeno in vsak rodbinski član ima pravico do skupnega premoženja. Podedovanje gledé na ta posestva je le tedaj mogoče, če bi vsi rodbinski člani razven jednega pomrli ali sicer bili drugače preskrbljeni. Tak zadnji ostali član ima pravico napraviti oporoko. Pač pa imajo tudi posamne družine svoje lasti: obleko, opravo, morda tudi hišico. Često imajo tudi kako živinče, ki se z združnimi skupno pase ali košček vinograda i. t. d. To posebno premoženje podedujejo otroci po stariših. Vsak možák v rodbinski zadrugi se sme ženiti; s tem dobiva zadruga novih delavskih močij. Če manjka moških, se priženi v zadrugo kak tuj mladenič, ki ima ravno tiste pravice, kot drugi moški združniki. Sicer se pa mnogo bolj navadno dekleta omože v drugo zadrugo. Za doto dobé samo nekaj premakljivega premoženja.

Gospodar se po nekaterih zadrugah voli po večini moških glasov; drugod ga imenuje prejšnji gospodar, ko odlaga svojo službo in čast. Pri tem se ozira v zlasti na razumnost in poštenost. Gospodar ukazuje, sviri in opominja; večinoma se o vsaki količkaj važni stvari posvetuje z sozadružniki.

LISTEK.

„Narodna marela“.

IX.

Gospod vrednik! Zadnjič sem izrazil bojazen, da morda ne bom zopet kmalu dobil kaj pod marelo. Pa kmalu se je pokazalo, da je tudi ta strah v sredi votel, okoli kraja ga pa nič ni. Prijatelj me je opozoril, da je moja osma marela „Narod“ toliko ranila, da je zastokal. Zato sem si zopet prekrbel isto „dušno pašo“ naših naprednjakov, da sem se sam prepričal, kaj mu ni prav. Odgovoril je celó — z uvodnim člankom na mojo marelo. „Sprava mej Slovenci“, tako je naslov petardi, ki je na marelo priletela, pa je ni prodrla. Prečitavši ta stvar „učenih“ liberalnih mož, sem si domislil besed: „Stultorum infinitus est numerus“ in zaklical po svoje: „Marela, še boš imela dela!“

Vkljub tako jasnim dokazom, da je oče dr. Bleiweis obsojal vztrajno in odločno politiko slovenskih liberalcev, kakor sem zadnjič povedal, „Narod“ vendar le zopet trdi, da se je katoliško-slov. stranka izneverila njegovemu programu, da je „Narod“ pravi dedič njegovih načel.

„Narod“ argumentira: „S temi citati ni nič dokazanega, ker razpor med Mlado- in Staroslovenci nima nobene zveze s sedanjim razporom.“ Tedaj je

bil prepričan, ker so bili nekateri nekaki centralisti, Bleiweis pa federalist. „V tem je bilo bistvo tedanjega razpora, dokler niso naposled oboji spoznali, da je razpor le na škodo slovenski stvari.“ Dalje trdi „Narod“, da sta bila tedaj celó Pfeifer in Obreza Mladoslovenca, Svetec pa pristaš Bleiweisov, Staroslovenec. „Leta 1890 smo bili še skoro jedini.“

Tako „Narod“ v uvodnem članku kot odgovor na marelo! Oglejmo si to stvar bliže in zbrisimo gromovitemu orjaku zaprašene oči in zabasana ušesa!

Ne le Pfeifer in Obreza sta hodila tiste dni z Mladoslovenci, kakor trdi „Narod“, temveč tudi cela tropa kranjskih duhovnikov, „bojevitih“ kapelanov in župnikov. To so bili oni, o katerih se je oče Bleiweis izjavil, „da so tako slepi, da za grmom liberalizma sloge iščejo.“ Tako je bilo do l. 1879, deloma celo do leta 1885.

Svetec je bil pa torej najožji Bleiweisov pristaš, Staroslovenec!? Bilo je 26. septembra 1872, ko je isti Svetec pri občnem zboru Matice Slovenske ostro napadal Bleiweisa in njegove „Novice“, kjer je „debato o Matičini tiskarni iz trte zvil“. (Besede Bleiweisove!) Koncem hude besedne praske, katero je Svetec zanetil, rekel je isti Svetec: „Jaz imam storiti še jedno osebno opazko, in sicer to, da ne priznavam dveh taborov.“ Bleiweis pa je dejal na to

(po hrupnem ugovorjanju Svetčevih somišljenikov, ki Bleiweisa niso hoteli poslušati): „V prvem svojem govoru je moj prijatelj (Svetec) govoril o dveh taborih, zdaj je besedo drugače zasukal. Da je pa on res v drugem taboru, priča to, da ga v — našem nenajdem!“ Tableau! Tako je govoril oče Bleiweis Svetecu nasproti anno 1872. „Narod“ pa pravi svojim lahkovernim čitateljem, kako sta oba vkupe vlekla narodni voz še po letu 1872. Kako naj to „Narodovo“ pisarjenje umevamo?

Svetec je imel, kakor vsakdo uvidi, že tedaj tisto čednost, da je najprej lahkomišelnost lomil in trgjal, potem pa modro limal in vezal. Tedaj že in tudi mnogokdaj pozneje je hotel sestiti na dva stola ob jednom, pa je še vselej to smolo imel, da je med obema sedel — na tla!

Ves omenjeni članek v „Narodu“ spričuje, da se „Narodovec“ res ne sme preveč zameriti, ako uganjajo take burke s svojim trobilom; saj so že opetovano dokazali, da so gledé umevanja pravega narodnega duha klasična „tabula rasa“. Tako n. pr. „Narod“ iz nova trdi, da je bil vzrok prepiru v 70 letih zunanji; Bleiweis sam pa malo da ne v vsaki številki „Novic“ dokazuje uprav nasprotno. Kakor že tedaj „Narodovec“ niso hoteli razumeti bistvo domačega razpora, tako ga tudi zdaj nočejo in ga sigurno tudi ne bodo, če prav bi jim topovi dopovedali v ušesa. Bistvo razpora, po „Narodovi“

Delo je lepo razdeljeno; mlajši pasejo; starejši obdelujejo polje. Gospodinja kuha za vse. Če je treba nujnega dela, pridejo pomagat sosedje in tak dan je praznik za zadrugo. Od zore do mraka se glasé vesele pesmi s polja ali s travnikov in zvečer zaraja mlado ljudstvo ljubeznivo kolo.

Nravnost je v tacih zadrugah na visoki stopinji. Osebna sloboda ima tolik delokrog, da se ne čutijo mejé, ki jih stavlja skupno življenje. Vsak zakonski par ima odkazan del zemlje, kjer seje pridna ženica lan in konopljo, da poskrbi možu in otrokom snežno belega platna za perilo in obleko. Žené se tako prijazno kosajo mej seboj. Da se ne prepirajo in da se vsaka posamezna žena privadi gospodinjstvu, se po mnogih zadrugah menjajo »reduše«; vsak teden pride druga na red, da oskrbljuje kuhinjo, peče kruh, molze, skrbi za kuretino i. t. d.

Veselje in žalost se v zadrugi delita skupno; saj ne zavira duševne vzajemnosti »korenina vsega hudega« = lakomnost. Kar je treba odrajtovati gosposki, se točno oddaja. Lep red je združen z združnim življenjem. Preskrbljeno je za vse. Če se vidi, da je preveč združnikov, se dajo mlajši v šolo, ali gredo v mesta, ali na grajščine iskat si dela. Lahko si ga dobé.

Kar je imela do zadnjega časa Hrvatska vrlin in značajnih mož duhovskega in svetnega stanú, so večinoma vsi vzrastli v zadrugah. Pošteno krščansko mišljenje, ki je še do nedavna tudi v izobraženih vrstah brez izjeme vladalo na Hrvatskem, je imelo svoje temelje v združnem rodbinskem življenju; vzajemnost, gostoljubnost hrvatskega naroda se je tu oživljala; požrtvovalnost, skrb za skupni blagor, katere so bili polni možje-preporoditelji na Hrvatskem, se je ondukaj rodila in krepila. Liberalizem, ki je uničil zadruge, je uničil tudi — mnogo hrvatskih krepostij in s tem neizmerno škodoval celi domovini, vsemu slovanskemu jugu.

Število združnikov je bilo zelo različno. Najpogostneje so bile zadruge 10—12 oseb; kjer je bilo posestvo večje, je pa tudi v jedni zadrugi živelo po 10—15 družin, 50—60 oseb.

Ogledali smo si ob kratkem vredbo teh zadrug, ki so bile še nedavno razširjene, kakor smo omenjali po vsem slovanskem jugu, izvzemši slovenske pokrajine, ki so imele nemško fevdalno ustrojstvo. Žalibog, da ne veljajo več navedene Utiešenovičeve besede in da je strupena sapa iz zapada že skoraj popolnoma zamorila te čudovito zale cvetke na slovanskih tleh.

Zadrug umirajo! Ta žalostna resnica ima svoje vzroke. Oglejmo si jih!

Najpreje je neumna birokracija tako dolgo vtikala svoj nos v te cvetoče družabne organizme, da jih je po dolgem čekanju s svojimi papirnimi ukazi, določbami i. t. d. res spravila v nered. O tem seveda ni premišljevala niti politična, niti fevdalna, niti vojaška gosposka, da so te zadruge

živa telesa, rodivša in razvijajoča se tekom stoletij iz bistva slovanske družine in jugoslovanskega značaja, da so pravno trdnejša, ker temelje v običajih (ius consuetudinarium), nego vse za mizo skovane in po umetelnem kopitu zveržene nprave. Pač pa so omenjene gosposke vedno premišljevale, kako bi se dale te zadruge čim najbolj izkoristiti; s tem so zavirale slobodni združni razvoj in zasejale prepir in razdor mej nje.

Tako so n. pr. zakoni zabranjevali, da se zadruga le pod jako težkimi pogoji ali sploh nikedar ne sme deliti. Preje se je časih jedna zadruga razdelila v dve, če je tako bolj kazalo in če so bili združniki zadovoljni. Odslej je bilo to skoraj nemogoče.

Mej zakoni, ki so urejevali zadruge, moremo pohvaliti samo zakon za vojaško granico l. 1807. Deželnega zbora zakoni l. 1835/6 se ozirajo večinoma samo na vlasteline; zakon l. 1839/40, ki ga je sklenil ogerski deželni zbor za Oggersko in sosednje dežele, je pa naravnost brezobzirno škodljiv, ker v 8. členu ureja dedno pravo, ne ozirajoč se pri tem na zadruge. Neki mažarski poslanec je pri obravnavi tega zakona, v katerem se je mej drugim sklenilo, da je mažarsčina državni jezik, porogljivo vprašal, kje je tisto Hrvatsko, o katerem se toliko govori, češ da on pozna ondukaj samo ogerske komitate. Ta zakon je n. pr. določal, da se dedščina deli po rodbinskih deblih (stirpes) in ne po številu oseb. Recimo, da bi imel neki oče dva sina; oba se oženita in ostaneta v zadrugi; prvi ima jedno hčer, drugi 8 sinov. Po omenjenem zakonu bi hči ravno toliko dobila, kolikor vseh osem sinov, da si so se ti morda leta in leta trudili in pomagali s svojim delom preživljati tudi svojo sestričino. — To je gotovo krijično.

Hrvatski narod je imel tedaj še toliko močij, da se je ustavil izvršitvi tega zakona, toda l. 1848 ga je pahnilo v še hujšo nevarnost. Sloboda je završala povsod, tudi po združnih hišah, in brezvestnih ljudij je bilo dovolj, ki so hujskali ljudstvo, naj si razdeli posestva in se posluži slobode. Robota je ponehala in ob času, ko se je slikala vsaka, tudi najbolj upravičena odvisnost, kot sužno stanje, se je seveda tudi združna vzajemnost imela za tako in teško prenašala. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. septembra.

Cesar v Stettinu. Poročali smo že, da so so zaključile dne 12. t. m. velike orožne vaje, pri katerih je bil navzoč tudi naš presvetli cesar. Včeraj dopoldne se je vrnil v svojo prestolnico ter se zahvalil nemškemu cesarju za preprijazen vsprejem. Pismo glasi se tako-le: Vaše c. in kr. Veličanstvo me je zelo razveselilo s povabilom, da se vdeležim velikih orožnih vaj Vaše armade. Pred vsem sem pozdravil to vabilo kot zopetni dokaz prijateljskega sočutja, katero goji Vaše Veličanstvo do mene in

jajoč, da „Narodova“ stranka ni liberalna. Jaz pa pravim na te besede:

„Schön zwar ist das Dichten, aber ganz anders ist das Trachten!
Nicht wahr? Man muss halt die Gefühle der dummen Bauern achten!“

Kako „Narodovci“ to točko umevajo, pojasnuje njih glasilo dan na dan, ko se poteguje n. pr. zadnji čas za brezverske socialiste in zagovarja z očetovsko skrbjo te svoje internacionalne, a vsaj dosledne sinčke in varovance, ko priobčuje kosmate „listke“ po vzgladu „4000“ itd. itd. Dr. Tavčar je pač menda dober in zanesljiv interpret resolucij zapupnega shoda! In kako jih ta umeva, povedal je nedavno v Idriji in Črnomlju. Tam se je hvalil, da je bil v cerkvi krščen, v Belokrajino pa je prišel se pokazati, „da nosi še krščeno glavo med ramama“! To je res klasičen „argumentum ad hominem“, kakoršen se more le v njegovi glavi izcimiti!

Rekel bi še jedno ali dve besedi o črnomaljskem shodu, a prizanašam istim trem govornikom. Saj so že tam doli na lici mesta dovolj trpeli, ko so jih pristaši tako vnemarno poslušali in se jim, zlasti domačemu, v obraz smejali. Ako bi še jaz dal tu pod marelo vsakemu posebej „Blitzguss“ po Kneippovi metodi, bilo bi res že preveč. Molčim torej, a le iz-ustmiljenja! Sodim, da so mojstersko „žvepljali“ svoje poslušalce, ker si menda iz sra-

do moje hiše, in sem si štel v posebno priznanje, da smem bivati v sredi Vaše armade. Odkritosrčno zadoščenje me tem povodom napolnjuje, da mi je Vaše c. in kr. Veličanstvo naklonilo to čast. Srčno želeč, da bi se naše armade tesno združile v prijateljskem razmerju, bi me še posebno z veseljem napolnilo, ko bi Vaše Veličanstvo hotelo nositi generalno uniformo konjeničstva. To bi bilo za mojo armado posebno odlikovanje in nova zveza zvestega orožnega prijateljstva.

V Dalmaciji so se v četrtek vršile volitve za deželni zbor v skupini najvišjih davkoplačevalcev. Izvoljenih je bilo pet narodnjakov, štirje talijanaši in jeden Srb. V Zadru so bili namreč izvoljeni lahoni, advokatje dr. Gigliantovich, Lubin, Smerchinich in Ziliotto. V Splitu so izvoljeni narodnjaki Borčić, dr. Tomić in dr. Machiedo, v Dubrovniku narodnjaka Milić in Zoré, v Kotoru Srb dr. Kvekić. Razmere mej strankami se niso dosti spremenile. Pristaši hrvatske narodne stranke so pridobili jeden mandat in imajo 22 glasov, torej absolutno večino v zbornici; Srbi imajo 9 glasov, Lahi 6; pravaši so zgubili tri mandate. Prihodnji dež. glavar utegne biti dr. Klaić.

† **Gjuro conte Vojnović.** Predvčeraj je umrl predsednik dalmatinskega deželnega zbora in član gospodske zbornice, Gjuro Vojnović. Rodil se je v Boki Katorski, l. 1867 je bil izvoljen v deželni zbor dalmatinski ter bil odličen član hrvatske narodne stranke. Leta 1869 se je odlikoval povodom vstanka v Krivošiji. Znano je namreč, da so slaboznani Lapenna in tovariši hoteli zavrniti odgovornost za vstajo na hrvatsko narodno stranko, a Vojnović je miril vstaše in mnogo pripomogel, da se je izjalovil zlobni poskus Lapenne in drugov. L. 1870 je bil imenovan podpredsednikom deželnega zbora, ki ga je nato izvolil v državni zbor; l. 1877 je bil imenovan predsednikom dež. zbora, leto pozneje ga je Boka Katorska poslala v državni zbor. Pri zadnjih volitvah je podlegel dr. Kvekiću in tedaj bil imenovan članom gospodske zbornice. Zanimal se je posebno za mornarstvo in gmotne koristi Boke Katorske. Kot deželni glavar je bil vladi preveč vdan, toda v narodnih vprašanjih se ni udal niti za las tudi vladi ne. V jezikovnem vprašanju ni poznal transakcij. Zadnja leta je želel, da postane konzul v Benetkah, a želja se mu ni izpolnila. Neki čas se je bil celó raznesel glas, da postane knez bolgarski. Bil je namreč pravoslavne vere in bil potomec jednega srbskih vladarjev. In ravno iz tega razloga je l. 1878 dobil naslov kneza s predikatom „Užički“. Svojega srbskega mišljenja ni nikdar prikrival in je bil protivnik zjedinenju s hrvatsko stranko, a kot predsednik je bil v obče nepristransk. Kot človek ni imel sovražnika.

Stambulovih mortlcev še sedaj niso mogli zaslediti. Preiskovalni sodnik je zaslišal v tem času mnogo oseb, izmed katerih je velika večina očividcev in vender ne more zvedeti nič pozitivnega. Kakor se zdi, boje se nekateri maščevanja Stambulovih pristašev, drugi pa molče iz sovraštva do Stambu-

modrosti, v 70 letih je bil Bleiweis kot federalist v nasprotju s centralisti. O saneta simplicitas! Zakaj ni rekel, da je nemško-francoska vojska z nasledujočim kulturnim bojem to zakrivila? To bi imelo vsaj nekaj smisla! Sploh pa: federalist gori, federalist doli; Bleiweisu vendar-le niso mogli iti v glavo zaletalasti kozli „Narodovcev“!

„Narod“ tudi vé povedati, da sta naposled obe stranki sprevidili, da je razpor škodljiv, in se pomirili. Ljubček narodni, povej nam vendar, kdaj neki je to bilo? Kdaj po letu 1870 je razpor v domovini potihnil? Ali se ne vleče od tedaj in že od poprej ta prepir kakor rudeča nit po časnikih slovenskih?! In ti kvasiš take bedarije! Ali se ti sanja?

Torej leta 1890 — pred petimi leti! — smo bili, kakor pišeš, „še skoro jedini“? Ali ne veš, da je celó dr. Mahnič že pred desetimi leti nastopil; kolikrat si že povedal, da od tedaj ni pokoja. Kje je logika? Ako ti v isti minuendo - progresiji zmanjkuje pameti, kakor ti zmanjkuje let, potem boš kmalu z možgani bankerot.

Nehal bi že rad odgovarjati na take prazne marnje, a reči moram:

„Es lohnt am End' sich doch der Mühe, des „Narod“ abgeschmackte Brühe

Noch weiter zu analysiren und seinen Blödsinn vorzuführen.“

„Narod“ potem piše nekaj o „spravi“, poudar-

mežljivosti svojih govorov v celoti niti niso upali natisniti. Le domačemu črnomaljskemu govorniku moram dati vsaj jeden „ductus“ gledé njegovega „gospodarskega“ govora. O njegovem govoru in o vsem njegovem postopanju velja izrek:

„Wo Arroganz und Impotenz vereinigt sind in Permanenz, Da schiesst der Blödsinn in die Halme und erringt die Siegespalme!“

Kader treba, se zopet oglasi

Vaš vedno isti

Ligaš Križ-Kraž.

Domača umetnost.

Relief: „Kristusovo vstajenje“.

Iz Celovca, 10. septembra.

Znamenit umotvor slovenskega umetnika razstavljen je v Celovcu v delavnici kamnoseka gospoda Vogler-ja pri južnem kolodvoru do dne 16. t. mes. Znani naš rojak, akademični podobar gospod Alojzij Progar, dovršil je nedavno po jednoletnem neumornem trudu veliko skupino „Kristusovo vstajenje“, namenjeno za rodbinsko rakev grofov Eggerjev v Rotensteinu blizu nemškega St. Vida. Skupina je izklesana v takozvanem „hochrelief“-u iz snego-belega čisto donečega kararskega mramorja v trikotu, visokem 85 cm., dolgem 270 metrov.

Snov častnemu delu je sledeča: Kristus stopi

lovcev. Sodnja torej ni prišla niti za korak dalje v preiskovanju in razun Bona Gjorgjeva, kateremu so proti zadostni varščini dali prostost, nimajo niti jednega sovdeleznika napada na Stambulova. Iz vsega je razvidno, da se prav malo brigajo za celo zadevo.

Srbija. Kralj Milan je pobral vsa kopita in šla v Belemgradu in ja odnesel v Pariz. Pravijo, da se več ne vrne. Ker je Aleksander še mlad, ugibljejo, kdo mu bo svetovalec in vodnik. Mnogi trdijo, da utegne biti bivši regent Ristić, ki je zopet stopil na dan in se spravil z dvorom. Sploh se vrše v Srbiji neke tajne spremembe, ki vtegnejo kmalu iznenaditi svet.

Ruski car je, kakor že znano, nedavno poslal črnogorskemu knezu 30.000 pušk, 15 milijonov patron, 6 topov in raznih družih vojnih priprav. — Mnogi listi v zapadni Evropi so smatrali to kot znamenje vojske. Na to odgovarjajo „Mosk. Ved.“: „Kdo pa nam more braniti, če dajemo taka darila? Rusija sme dati Črnogorcem, če hoče 300.000 pušk. Črnagora je mala, a neodvisna dežela, in Rusija je menda tudi neodvisna država. Kdo more ovirati skupne razmere teh dveh dežel? Ko se je zadnjič Rusija bojevala s Turčijo, tedaj so Angleži, Nemci in Avstrijci orožje pošiljali Turčiji in veliko avstrijskih Poljakov je bilo v turški službi, in sedaj je Evropa v nevarnosti, ker je Rusija poslala nekaj pušk Črnogorcem.“ „Glas Črnogorca“ pa izjavlja, da se ni treba vznemirjati radi tega, ker knez Nikola je zvest pristaš mirovne politike, katere je car Aleksander III. zapustil kot zadnjo voljo.

Italija. Radikalna „Riforma“ že preti, da utegnejo dne 20. septembra ob 25 letnici združenja Rima z Italijo nastati v mestu veliki nemiri proti Vatikanu. Vlada je pomnožila mestno policijo s 3000 vojakov, ki bodo na večer lovili postopače. Že sedaj so polovili nekaj stotin postopačev.

Tedenski koledar.

Nedelja, 15. septembra: 15. po Binkoštih, evangelij: Jezus obudi mladeniča v Najmu. Luk. 7. Ime Marije. Ponedeljek, 16. sept.: Kornelij in Ciprijan mm. Torek, 17. sept.: Rane sv. Frančiška. Sreda, 18. sept.: Kvatre, Jožef Rupert. Četrtek, 19. sept.: Januarj, šk. Petek: 20ega septembra: Kvatre, Evstahij in dr. mm. Sobota, 21. sept.: Kvatre, Matevž ap. — Lunin spremin: Mlaj 18. septembra ob 9. uri 53 min. zvečer. — Solnce izide dne 20. ob 5. uri 57 min.; zaide ob 5. uri 55 min.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. septembra.

(Deželni predsednik baron Hein) je nastopil večtedenski dopust, ter se podal za nekaj časa na Bled.

(Slovenci v Pragi.) Poroča se nam iz Prage: V četrtek ob 10. uri smo prišli v razstavo, kjer je

v krasni glorijski iz odprtega groba, gledajoč proti nebu. Z desno kaže proti nebu, v levi drži zastavico. Obdaja ga nebeški svit, v oblakih prikaže se petero angeljčkov. Pred grobom leži krona, znamenje trpljenja, ki vede do zmage, označene s palmo. Na desni strani skupine vidimo žene, ki hitijo proti grobu svojega ljubljene učenika ter Gospoda, in vojaka, ki strahu pade na tla. V ozadju gledamo mesto Jeruzalem. Na levi strani sta umetniško porazvrščena dva vojaka; jeden pada strahu na tla, drugi beži. V ozadju se kaže Kalvarija s križi.

Snov velikemu delu je jako srečno izbrana pa tudi umetniško - mojsterski izpeljana ter nedvojbeno priča o veliki nadarjenosti in resnem trudu mladega kiparja, ki se je zlasti na svojem potovanju po Italiji ob mnogih umotvorih velikih laških umetnikov globokeje izobrazil. Dasi so posamezne podobe in njih deli majhni, vendar jasno odsiva od obličja glavne osebe, Kristusa, zmagoslavje, od drugih deloma strah, deloma iskrena žalost nad izgubljenim Učnikom, da se moramo čuditi, kako je bilo mogoče, iz neokornega kamena izdelati tako umetne podobe.

Izpeljana je skupina do zadnje črtice in pičice skrbno in natanko in nam kaže določno najmanjše raznoličnosti života in obleke. Do cela n. pr. na vojaški obleki razločuješ, kaj je iz usnja, kaj od železa. Pač veliko truda in požrtvovalne skrbi je tre-

nas Slovence pozdravil predsednik razstave, grof Lažansky, poudarjajoč, da so si Čehi in Slovenci bratje, katerim je potreba, da se natančneje spoznajo in naučijo za delo na narodno - kulturnem polju. Kot posebno primerno sredstvo za to je na rodopisna razstava, ki nam kaže vsestranski narodni razvoj. Ob koncu svojega nagovora izraža predsednik željo, naj bi se Ljubljana, porušena vsled potresa, kmalu dvignila iz tal, da je zopet cvetoče glavno mesto duševnega delovanja vseh Slovencev. — Pri vsprejemu je bilo veliko zbranega občinstva v razstavi. — Zvečer je bila na čast Slovincem slavnostna predstava v gledališču; igrali so Smetanovo narodno opero „Dalibor“. Pred igro se je deklamovala pesem, s katero so pozdravljali Slovence v zlati Pragi.

(Zlatomašnika L. Jerana) se je spominjale tudi 15 slovenskih duhovnikov, kateri so bili zbrani pri duhovnih vajah v St. Pavlu v Minnesoti v Ameriki. Poslali so mu lepo čestitko in svoto dolarjev kot velikemu dobrotniku slovenske mladine in najboljšemu prijatelju ameriških misijonarjev.

(Volitev nove gospe prednice pri č. g. Uršulinkah v Ljubljani.) Ustrezajoč mnogokrat ponovljeni iskreni prošnji dosedanje preč. g. prednice M. Antonije Murgel, ki je skozi 15 let tako spretno vodila slavnostni uršulinski samostan v Ljubljani, naj ji prevzvišeni g. knezoškof odzamejo težko breme, katero nosi že toliko let, naravnali so Prevzvišeni na današnji dan volitev nove prednice. V ta namen služili so ob 8. uri v uršulinski cerkvi tiho sv. mašo, pri kateri so podelili vsem redovnicam sv. obhajilo. Po sv. maši šli so v samostan, kjer so v posebni dvorani poklicali najprej sv. Duha na pomoč, na kar se je vršila volitev strogo po redovnih določbah. Izvoljena je bila č. g. M. Terezija Heidrich, rojena Ljubljanka, katero so prevz. g. knezoškof takoj tudi potrdili za prihodnje tri leta. Ko so se vse č. g. redovnice novi preč. g. materi poklonile s tem, da so ji poljubile prstan, vrnilo se se Prevzvišeni v cerkev, kjer so zapeli zahvaljeno pesem ter s tem završili važno opravilo.

(Žurnalistični banditi!) Včerajšnji »Narod« slastno pripoveduje, da je »ljublanski advokat Dr. Ivan Šušteršič« bil obsojen na 15 gl. globe, ker je neke gospode imenoval »barabe«. Človek, ki samo to bere, si mora seveda nekako čudno predstavljati celo afero in na to špekulira kolegijalni chef-redakter »Slov. Naroda«.

Evo pojasnilo cele zadeve. Dne 5ega aprila tega leta bila je pri okrajnem sodišču v Vipavi glavna razprava proti gospodu Matiju Erjavcu, dekanu v Vipavi, radi prestopka zoper varnost časti. Tožil je neki Alojzij Pegan, rezervni častnik in sedaj pravni praktikant v Novem mestu, radi tega, ker je g. dekan vojaškemu častnemu sodu o njem izdal jako neugodno npravnostno spričevalo. Pri navedeni glavni razpravi zagovarjal je gospoda dekana g. dr. Ivan Šušteršič. G. dekan nastopil je za naredbe svojega spričevala dokaz

balo, da se je dosegla tolika dovršenost in natančnost.

Tukajšnji listi zelo laskavo pišejo o lepem delu, ki je prvo, katero je gospod Progar dovršil iz kamena, kazoč, da je i na to stran dovršen umetnik. Naj bi mu bila dana priložnost, še večkrat proslaviti slovensko ime s takimi deli!

Sedaj spopolnuje in popravlja g. Progar znameniti gotiški oltar na St. Magdalenski gori nad Celovcem. Strokovnjaki štejejo ta zelo stari oltar med najlepše te vrste, a tekem let je bil precej poškodovan, nekateri deli do cela odbiti; sedaj ga bo gospod Progar postavil v prvotni lepi obliki.

Za tem izdelal bo čisto nov oltar, tudi v gotiškem slogu, za župnijsko cerkev v Velikovcu. Ta cerkev se ima prihodnje leto znotraj do cela popraviti. Načrt za oltar je izdelal z g. Progarjem pokojni arhitekt Stipberger v Celovcu in potrdila c. kr. centralna komisija za umetnosti na Dunaju. Podlago oltarju bodo napravili iz kararskega mramorja, ostalo iz lesa. Glavna podoba bo: Jezus in Magdalena v naravni velikosti. Razven tega še podoba sv. Lazara in sv. Marte; sv. Ane, sv. Jožefa, svetega Janeza Krstnika in sv. Roka.

Za cerkev v Silberegu bo izdelal gosp. Progar spominek, podobo pokojnega grofa Sternecka, iz kararskega mramorja. Grof Sterneck je bil Progarju zelo naklonjen in je največ pripomogel, da se je mogel izobraziti na dunajski akademiji. — an.

resnice in zaslilašavale so se celi dan priče o raznih rezervnega častnika Alojzija Pegana jako nečastnih dejanjih. Mej drugimi je neka priča tudi izpovedala, da so nekoč v neki gostilni Alojzij Pegan, Maks Hrovatin in Avgust Petrič (posledna dva jurista v Vipavi) prepevali bogoskrunsko pesen take vsebine, da jo je nemogoče ponoviti, ker bi se list moral konfiscirati in ker ne smemo pohujšanja dajati. Pripravljeni pa smo onim gospodom, ki se za stvar zanimajo, privatno naznati besede tiste pesni. Na to je vprašal sodnik priče, če zamore prav natanko pod prisego potrditi, da je uprav tudi Alojzij Pegan to pesen pel, ali pa da sta jo pela morebiti le Petrič in Hrovatin. Na to rekla je priča, da tega pač ne more natanko potrditi, to pa ve, da je cela navedena družba (Pegan — Hrovatin — Petrič) pela to pesen. Na to opazil je gosp. dr. Šušteršič: »Saj zadostuje, da je bil (Pegan) v družbi takih barab.« Temu še pristavimo, da je neka druga priča potem še čisto določeno potrdila, da je tudi Pegan navedeno nesramno pesen prepeval. Sedaj pa vprašamo: kateri pošten človek, naj si bode katerega koli političnega mišljenja, bode g. dr. Šušteršiču predbacival napominane besede, ki niso družega, nego v stvari sami opravičena kritika nesramnega obnašanja razdivjanega trifolija Pegan — Petrič — Hrovatin?! Avgust Petrič in Maks Hrovatin čutila sta se seveda po besedi »barabe« zadeta in sta g. dr. Šušteršiča tožila pri sodišču v Vipavi radi prestopka zoper varnost časti po § 496 kaz. zak. Ker ta paragraf kaznuje vsako psovko, če se tudi izreče proti najpodlejši osebi, tako da dokaz resnice nikakor ni dopuščen, se je g. dr. Šušteršič obsodil na 15 gl. globe. Pristavimo pa, da se je zoper to razsodbo vložil vsklic, da tedaj še ni pravomočno in da je torej tem nesramneje fruktificirati jo proti možu poštenjaku. Toda seveda: »Slovenski Narod«, organ slovenske »inteligence« je vedno najti na strani duševne in moralne propalosti. Ta list, ki v svojih člankih propagira verski indiferentizem in ki je z vsako podlostjo zadovoljen, če se obrača proti političnemu nasprotniku, ta list seveda mora tudi očitno bogoskrunstvo vzeti pod svoja krila in se znesti nad možem, ki ni družega storil, nego očitno in z ostrimi besedami grajal najostudnejše bogoskrunstvo, katero si človek sploh misliti zamore. Seveda »Narodu« in njegovi »inteligenci« je taka mladina, kakor je trifolj Pegan — Petrič — Hrovatin, po gođu! Če konečno še pristavimo, da je tožnike zastopal žid dr. Luzzatto iz Gorice in je g. dr. Šušteršič ponudeno mu poravnano odklonil, ker je smatral pod svojo častjo takim osebam nasproti kaj preklicati, povedali smo vse, kar je v pojasnilo te zadeve potreba. »Narodu« pa moramo hvaležni biti, da je zopet jedenkrat v svoji strasti razkril krinko. Pač sedaj je potrebno, da se podlost »Narodova« in njegove stranke popolnoma razkrije, kajti vsak pošten človek se mora od take podlosti, surovosti in nesramnosti z gnusom in gnjevom obrniti.

(Iz Ljubljanske okolice.) Ker je deljenje podpor po potresu sedaj jedna glavnih stvari v mestu in na deželi, ni torej čudno, ako sedaj vsakdo želi prejeti kaj podpore, bodisi posestnik ali obrtnik. Te dni se je začela deliti podpora obrtnikom v Ljubljani. Ker pa zakon z dne 6. julija 1895 drž. zak. št. 94. v § 7. veli, da vsi obrtniki ne izvzemši onih na deželi smejo prositi za državno podporo, se je pač čuditi, kako da so merodajni krogi popolno pozabili razpisati rok za vkladanje prošenj za obrtnike na deželi. Tega pač nihče ne bo mislil, da obrtnik na deželi ni po potresu poškodovan. K.

(Iz Trnovega.) V torek dne 10. t. m. vršil se je krajeven ogled na Mali Bukovici v županiji trnovski za novo veliko tvornico za opeko in lončevino. Zidalo jo bo neko podjetno društvo iz Reke. V ta namen vršila se je komisija obstoječa iz okr. glavarja pl. Laschana iz Postojine in njegovega tajnika, nadžupana trnovskega gosp. Benigarja ter interesiranih strank. Tvornico za opeko, lončarstvo in peči sezidali bodo delničarji na odkupljenih in odpisanih kmetijskih parcelah, njivah in travnikih bukovskih posestnikov, kjer stoji zložene že na tisoče in tisoče izdelane debele opeke. Vse to gradivo pozidalo se bo za velikansko zgradbo. Potrebovali bodo izvestno pri zidanju in izdelovanju prstenih izdelkov mnogo delavnih moči. Veselimo se tega velikega obrtnega napredka za naš kraj zlasti v nadi, da bo mnogo

naših ljudij, ki sicer v silnem mrazu in gladi čez zimo po hrvatskih in bosanskih gozdih iščejo kruha, našlo kruh doma. Usojamo si zato merodajne faktorje na to okoliščino opozarjati, da bodo delali na to, da se pri oddajanju dela ne bo odrivalo domačinov. Domačega uboštva je zadosti, ker je ljudij preveč, pridelkov mnogo premalo. Skrbeti nam je torej na vso moč, da bodo revni domači delavci našli svoje stalno delo v novi tvornici, ne pa Italijani in drugi. Na to delovati vezani smo vsi vršiči le svojo dolžnost krščansko in narodno.

(Iz Boštanj) 12. t. m.: Napad na posestnika Redenška, o katerem je „Slovenec“ dne 4. t. m. poročal, je in ostane istinit ter ga ne ovrže ali izbriše noben popravek, naj ga že potem pošlje kdorkoli hoče. Kar je res, je res. Če se pa napad ni zgodil, čemu je bila sodnijska komisija iz Radeč ozir njega tu v Boštanj? Kje je dobil omenjeni posestnik ono noč rano na vratu? Da je pa o izgredih in pretepih v množini poročal, ni nič čudnega, ker so se v več župnijah dogodili. Nadalje popravek nekako govori, kakor bi bil „Slovenec“ ozir njegov dopisnik poročal, naj se samo boštanjskim nemirnežem in pretepačem ostro na prste stopi. Kdor pazno here poročilo z dne 4. t. m. v „Slovenec“, se pač lahko iz njega prepriča, da govori, naj bi se surovim nemirnežem in nevarnim pretepačem sploh, naj bodo kjerkoli, ostro na prste stopilo t. j. vporabile proti njim vse v zakonu dovoljene kazni, kar bi bilo zares potrebno. Sploh pa odvrčamo konečno od sebe sum, da bi bili hoteli koga pred svetom očrniti.

(Premovanje kónj.) Dne 9. in 10. t. m. se je vršilo premovanje pri Sv. Jerneju in v Trebnjem. Pri Sv. Jerneju so bili obdarovani sledeči konjerejci: Iv. Stroj in iz Ostroga 35 gld., Anton Babarič iz Čadraša 25 gld., Fr. Gorenc iz Malnice in Ivan Stroj in (za štiriletno kobilu) po 20 gld., grof Margheri ni vsprejel darila ter je dobil zato častno diplomu, Mat. Vene iz Zaboršta, Ign. Bučer iz Brezovice, Mih. Marinšek iz Zupeče Vasi, Jos. Globevnik iz Stare Vasi in Andr. Colerič iz Slinovice po 15 gld., Ign. Rangus iz Čadraša, Fr. Gregorič iz Krškega in Iv. Stroj in iz Ostroga (za dveletno žrebe) po 10 gld.; nadalje so bili obdarovani s srebrnimi kolajnami: Mat. Kerin iz Vel. Pudloga, Fr. Fabian iz Spod. Gradišča, Fr. Kerlin iz Dobov, Ign. Križman iz Malnice, Iv. Sidarič iz Stare Vasi, Iv. Verdačič iz Bristance in Iv. Anderlič iz Svura. — V Trebnjem so bili obdarovani sledeči konjerejci: Jos. Hribar iz Velikega Gabrja 35 gld., Fl. Zorka iz Družinske Vasi 25 gld., Anton Bizjak iz Skut, Jos. Rus iz Mirne Peči (za kobilu), Jos. Bregar iz Stehane Vasi in Henr. Müller iz Trebnja po 15 gld., Jos. Mavser iz Čerove in Jos. Hribar iz V. Gabrja (za jednoletno žrebe) po 10 gld. Konečno so bili obdarovani s srebrnimi kolajnami: Jak. Košak iz Družinske Vasi, baronovka M. Heyer iz Nove Vasi, Anton Fatar iz Hudega, Anton Bizjak iz Skuč, S. Prstav iz Št. Vida, Al. Bukovič iz Vel. Loke in Fr. Razdrh iz Temence.

(Iz „Gorenjske Doline“,) dne 13. septembra. [Razne vesti.] Naši časniki le redkokedaj od tu poročajo, kakor bi se nič zanimivega ne zgodilo. A vendar je naša dolina v zadnjih mesecih bila zelo živahna. Letovičarjev je bilo po njej več kakor druga leta, osobito v njenem središču v Kranjski Gori. Vreme je bilo za-nje ugodno, kakor si boljšega niso mogli želeli. Res je, da si letovičarji v prvi vrsti iščejo prijetnega odmora, a primerna zabava jim tudi prija, kakor domačinom, ki si včasih želé prijetnega razvedrila. In letos z veseljem zaznamovamo napredek tudi v tem oziru. — Prva je priredila svojim članom in rodoljubnim letovičarjem naša podružnica sv. Cirila in Metoda „Gorenjska Dolina“ vrtno veselico, združeno z občnim zborom, povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva dne 18. avgusta v Kranjski Gori, ki se je z ozirom na ondote razmere kaj povoljno izvršila. Pri tej vrtni veselici se je pokazalo, da se more tudi na deželi s skromnimi močmi doseči lepih uspehov, ako je le kaj dobre volje in smisla za skupno delovanje. Zborovanja mi ni treba omeniti, ker se vrši v običajnem redu, le voljeno načelnitvo naj objavim: Prvomestnik Anton Žlogar, župnik; tajnik Josip Bregar, nadučitelj; blagajnik Josip Vrankar, kapelan; odborniki: dr. Kogoj, zdravnik; V. Kolšek, notar; Fr. Budinek, trgovec. — Izvolili so se poverjeniki za vse župnije v Gorenjski Dolini, in sicer za: Belo Peč župnik Frtin in poštar Mali; za Rateče: župnik Polaj in župan Pintbah;

Dovje: župnik Aljaž in župan Janša; Jesenice: kapelan Matijan in poštar Šraj; Koroško Belo: župnik Turek in župan Soklič. Nadejati se je, da tudi izven središča poverjeniki pridobe novih udov za družbo sv. Cirila in Metoda. Veselica je bila ob enem cesarska slavnost. Že pri cerkveni slovesnosti je bilo ljudstvo opozorjeno iz verskega stališča na imenitnost tistega dne: god papežev — Joahim — in rojstni dan našega cesarja — in popoldan pri shodu iz domoljubnega stališča, zato ni čuda, da je ob zborovanju papežu in cesarju odmevala navdušena: slava! in so tako zborovalci izrazili svoje lojalno in patrijotično mišljenje, kakor je omenjal slavnostni govornik župnik Frtin in so vrli pevci s „slava jim!“ izlili v glasove. Nježna mladež pa je v otroški igrici „Cesarjev god“ s cvetnim vencem ozaljšala vladarjevo podobo. Igrokaz „Od hiše!“, spisal koreniški rojak Jos. Volec, je prav primeren za čdre na deželi. Borovski diletantje so igro prav dobro predstavljali. Šaljivi samospev „Smolár“ ima kaj zdravo jedro. Občudovali smo tudi vrle „savske pevce“, ki so prihiteli iz Jesenic ter požrtvovalno sodelovali — poleg tega pa še darovali za družbo deset kron. Glejte ga slovenskega delavca, ki si od svojega znoja pritrga in položi na domovinski oltar za pravo vzgojo slovenske mladeži. Čast jim — v pomenjanje premožnejšim! Če je bila ta veselica namenjena za širje kroge in so se je vdeležili res zastopniki iz vse doline — bila je pa naslednjo nedeljo domača zabava, ki so jo omislili nekateri letovičarji na skednju za sodiščnim poslopjem, namenjena za ožji krog. Ker je bila predstava v nemškem jeziku, vdeležili so se je le posebej povabljeni. Diletantje so izvrstno igrali; čez vse pa so ugajale žive podobe — krona jim alegorija Avstrije. — Čez teden dni je bila pa v „gostilni pri pošti“ (ali kakor bolj nobel pove zunsj napis: „Gasthof zur Post“) izključno „otroška predstava“ večinoma takih učenk, ki obiskujejo šolo drugod, in katere je k temu spodbudila brž ko ne domača šolska mladež; sodelujoča 18. avgusta pri cesarski slavnosti. Tudi „otroška zabava“ se je povoljno obnesla. — In dne 8. septembra so slednjič priredili letovičarji Podkorenem v znani hiši Razingerjevi večerno zabavo s tamburanjem, petjem in burko v 2 dejanjih, kar se je vse prav dobro obneslo v splošno zadovoljnost navzočnih, katerih je bilo nekaj celó iz Radovljice. Igralci so povodom te zabave nabrali lepe svoto ter jo namenili „slovenskemu planinskemu društvu“. Prvoimenovana veselica je družbi sv. Cirila in Metoda naklonila dokaj prispevka, kar je že izkazal Vaš list, in ta zadnja pa našemu „planinskemu društvu“ v dokaz, da se naša dolina zaveda svoje narodne dolžnosti. Kakor mi je pravil neki odbornik naše „posojilnice“, tudi ona uspeva, prometa je že bojda nad 20.000 gl., oglašajo se pa še za posojila iz vse doline. Ako omenjam, da smo dobili včeraj potrebnega dežja, ki je danes še namakal žejno zemljo, in so davi najvišji vrhovi naših planin kazali belo odejo, označil sem čitatelje z dolinskimi novostmi.

Gorenjskodolinski opazovalec.

(Z Notranjskega.) V Trnovem na Notranjskem so se blagoslovile 8. t. m. po popoldanski božji službi brizgalnici Bistriška in Trnovska. Pri tej priliki se je imela vršiti velika ljudska veselica, banket, srečkanje v prid gasilnega orodja, petje, godba, itd. in povabljena so bila k svečanosti razna vatrogasna in druga domorodna društva. Po Trnovskem lanskem veličastnem in sijajnem katol. shodu se je „Narodu“ poročalo, da se je shod „izjalovil“. Mi sicer nočemo reči, da se je ta veselica „izjalovila“, vendar pa s polnim pravom smemo trditi, da se je ponesrečila. Neovrgljiv dokaz temu je namesto koristi, deficit v blagajni, dokaz temu je splošen prepir in očitanja; kakor tudi poparjenost vatrogascev in splošna nezadovoljnost povabljenih gostov, do katerih se je premalo ozira imelo, katerim še celó za telesno potrebo ni bilo dovolj preskrbljeno. Pri takih prilikah je treba skrbeti, da se ptujci, posebno zastopniki vrlih narodnih družb zadovoljijo, ne pa, da se domačini, osobito mladi prireditelji slavnosti z mnogobrojnimi, lepimi damami kratkočasijo. Veselica torej ni nikakor svojega namena dosegla; po uzrokih nočemo popraševati in o tem več pisati, da nismo prijatelji požarne brambe in, da nočemo spoznati koristi brizgalnic, da si smo prepričani, da so dobre in potrebne, kakor se je to neki nedavno pri nastalem požaru v Bistrici pokazalo. — Znano je, s kakim veseljem „Slov. Narod“ vsako izmišljeno ali presukano prigodbo pripoveduje svojim bralcem, ako

se nadja, da bo s tem obveljavo in spoštovanjem spravi moze katoliške stranke, posebno duhovne. Tudi mi bi lahko sedaj oznanili čitateljem silno škandalozno dejanje, katero se je v poznem nočnem času zvršilo v neki B—ški gostilni. Pa stvar je preumazana, da bi jo pošten časnik opisati mogel. Zatorej jo hočemo zagniti ne s plaščem krščanske ljubezni, temuč s plaščem studa in pomilovanja. Ako bo pa „Slovenski Narod“ naše ljudi in naše duhovnike grdil z dopisi, s katerimi si neki objestni mladenčič čas kratijo, bomo mu tudi mi postregli z opisom, se ve samo površnim, omenjene zadeve, ktera se širi sedaj pri nas od ust do ust. Kjer ni vere, tam ni morale! — In ti ljudje hočejo nas, osobito gosp. R. učiti omike, ter mu v „Slov. Narodu“ učitajo, da se ne obnaša omikano do svojega predstojnika. Od Vas ne sprejmemo nauka, tužna omika, katero Vi širite. Zdi se nam sploh jako nedostojno in netaktno, da ime omenjenega gospoda vedno in vedno po „Slov. Narodu“ vlačijo in hvalisajo. Ta hvala ni odkritosrčna, saj smo slišali, kako ljubeznivo ste se do tega gospoda pred nedavnim časom obnašali, kako ste mu grenili bivanje v Trnovem. Zares bi moral vsak duhoven, katerega „Slovenski Narod“ hvali, iz dna srca zdihniti: Gospod, reši me mojih prijateljev! — Gospod dr. Mahnič je pred nekaj meseci pisal v „Rim. katoliku“, da na Slovenskem ni več liberalcev. Da je gospod doktor prav imel, to se kaže tudi pri nas na Notranjskem, posebno v Bistriški dolini. Pri nas ni liberalcev, pri nas so le katoličani in radikaleci! Dokaz temu je zopet to, da je neki naš mladi nasprotnik naročil umazane Zollove romane, kateri napadajo celó presveto Devico in smešijo čudeže Lourdes-ke. Naročil je ta mladi radikalec tudi več eksemplarov Renanove hudobne knjižice, katera brezbožno taji in zasramuje Božanstvo na vekomaj češčene osebe naša Odršenika. In ta umazani panflet se širi in strastno prebera med našimi „omikanci“. Prašam sedaj, ali so to še kristijani?! Da pa nimajo le „omikanci“, temuč tudi priprosti ljudje svojo dušno hrano, temu so preskrbeli naši „dobri kristijani“ z „Delavcem“, katerega puščajo mnogobrojno v Št. Petru, kake tri eksemplare v Kilovčah, in v blizu 50 proizvodih ga širijo po Trnovski fari. Tukaj ga delijo med železniške delavce in silijo ga celó tudi kmetom. Tako naj se omika in vera širi po hudobnem umazanem listu med našim prostim ljudstvom! Imenitistih, kateri so „Delavčevi“ agentje, danes nočemo razglasiti, ker se za trdno nadjamo, da bodo spoznali, da sebi in železniškemu vodstvu slabo uslugo skazujejo, jako vzgojajo delavce v socijalno-demokratske brezverce. Ako to pomislijo, bojo gotovo ustavili svoje pogubonosno delovanje! Temu nasproti je pa jako veselo, da se naš Notranjski kmet zaveda svojih ustavnih pravic, da je kot skala trden in zvest svojemu verskemu prepričanju, svoji narodnosti, in svojemu cesarju, po starem geslu „za vero, za dom, za cesarja“. Dokaz temu, da smo na Pivki izvolili kmeta-poštenjaka županom. Liberalni župani se omikajo drug za drugim s pozorišča.

(V brezdnu je padel) 4. t. m. 32letni zakonski mož Janez Kržan iz Preloga. Šele 9. t. m. so ga rešili Janez, Ignacij in Karol Gregorin iz Goričice.

(Mestnega knjigovodstva in mestne blagajne prostori) bodo zaradi snajenja v ponedeljek 16. in torek 17. t. m. strankam nepristopni.

(Iz tukajšne prisilne delavnice) je 12. t. m. ob 7. uri zvečer pobegnil 19letni Mih. Fonda. — Straža ga je zapazila, ko je bredel skozi Ljubjanico.

* * *

(Sedanska slavnost v Mariboru) je bila pretekli ponedeljek v Gambrinovi dvorani. Bili so zbrani sami Prusaki in Bismarkovci. Pozdravil jih je znani „kmetijski prijatelj“, dr. Ed. Glaučnig, slavnostni govor pa je imel mož, čegar oče je Čeh, mati Slovenka. Tako je tedaj mariborsko nemštvo!?

„Gospodar“.

(Velik požar) je dne 11. septembra na Bohovi pri Hočah uničil poslopja 15terim posestnikom.

(Celjsko-nemški kulturenosci.) Zaprlj so glasovitega Franzkyja z Brega. Okrog njegove gostilne ni bilo nikdar varno. Pred leti je tam nekje izginil znani sluga glavarstva; izginil je napis z sosedne hiše in romal po Savinji. V soboto ponoči je Fr. polil duri občinske hiše ter jih zažgal. Pri tej priložnosti so ga zasačili in odvedli v „lukujo“.

(Dve novi bralni društvi) ste se osnovali v ptujski okolici. Dne 25. avgusta je bilo ustanovno zborovanje bralnega društva v Podvincih. Vpisalo se je 47 udov. Predsednikom društva je bil izvoljen

Fr. Petrovič. Dne 8. septembra se je ustanovilo kmetijsko bralno društvo v Krčevini, h kateremu je pristopilo 61 udov. Predsednik je gosp. Dragotin Zupančič. — Ptujška okolica začela se je tedaj prebujati. Naj bi rojaki le podpirali mlada društva.

(C. kr. poštnohranilnični urad) na Dunaji je te dni razposlal uradno okrožnico z računom za mesec avgust. Ista objavlja na prvej strani iz časnikov že znano direktivo za državne službenike v pogledu na zadržanje pri izvrševanju svojih dolžnostij državljskih. Potem sledi razkaz glede prometa. V rečenem mesecu se je po državi vložilo v varčevalnem oddelku 146.237krat v znesku za 2.874.011 gl. 35 kr., v čekovnem pa 895.475krat za 118.968.980 gl. 78 kr., torej skupno 1.041.712 vlog za 121.842.992 gl. 13 kr. Od tega po naših krajih pride na Štajarsko 53.440 vlog za 4.762.587 gl. na Koroškem vložilo se je 16.792krat za 1.471.154 gl., na Kranjskem 14.408krat za 1.186.022 gl., po Primorji 17.561krat za 2.024.340 gl., po Dalmaciji 6.237krat za 525.229 gl. Hranilnica je pa strankam izplačala skupaj 276.769krat v znesku za 121.280.213 gl., od tega po Štajarskem 8.600krat za 2.433.889 gl., po Koroškem 2.353krat za 471.462 gl., po Kranjskem 1.602krat za 423.009 gl., v Primorji 4.503krat za 1.203.948 gl., po Dalmaciji 773krat za 76.501 gl. Od dne 12. januarja 1883, ko je zavod začel poslovati, vložilo se je 81.575.163krat v skupnem znesku za 9.634.978.022 gl. 57 kr., izvzelo pa 22.423.293krat za 9.538.009.697 gl. 20 kr., tako je v blagajnici preostalo čistih 96.968.325 gl. 37 kr. Koncem avgusta se je med ljudstvom nahajalo 1.091.744 vložnih in 27.638 čekovnih knjižic, k temu še 11.354 knjig rentovnic, ki so vredne 21.890.970 gl. Urad je na račun vložnikov kupil in dotičnikom po želji odposlal vrednostnih papirjev za 26.976.355 gl. Ob svojo knjižico je v avgustu prišlo 85 vložnikom, med njimi so tri slovenske, od teh je jedno izdala pošta-zbiralnica pri Sv. Pavlu blizu Celja (46 gl. 90 kr.), drugo Črna gora pri Ptuj (83 gl. 36 kr.), tretjo pa Podbrdo-Bača (25 gl. 85 kr.); vložniki imajo pravico do nove knjižice dne 14. oziroma 25. in 2. septembra. Število vložnikov naraslo je za 5.084 oseb v varčevalnem, za 162 v čekovnem, za 138 v nakazničem (clearing) oddelku. V neuradnem delu podaja okrožnica podatke o poštnej hranilnici na Ogrskem, Francoskem, Taljanskem, Nizozemskem, Švedskem.

(Izvestje c. kr. poštnohranilničnega urada.) Imenovani zavod izdaja v mesečnih okrožnicah izkaz o prometu v posameznih mesecih. Razven tega pa še objavlja v posameznih knjigah izvestje glede poštnohranilničnega prometa za celo leto. Knjigo dobivajo v roke poslanci v državnem zboru. Ona se pripošilja tudi za naš list, ki sicer po uradnih okrožnicah povzema podatke glede poslovanja pri poštnej hranilnici. Okrožnice izhajajo pod imenom: „Circular-Verordnungsblatt des k. k. Postsparcassen-Amtes in Wien“, a najnovejši letopis ima naslov: „Eilfter Rechenschaftsbericht des k. k. Postsparcassen-Amtes für das Jahr 1894“. Letopis je pravzaprav že dvajseti, ker je prva knjiga zapopadala poročilo za dve leti ob enem. Letopisi imajo obliko velike četvorke. Sedanji obsega 159 strani, toliko je teksta; k temu je priloženo osmero tabel, ki grafično predočujejo promet v pogledu na državne vrednostne papirje. Iz letopisa za zdaj bodi omenjeno to, da je poštna hranilnica imela v minolem letu čistega dobička za 1.362.499 gl. 4 kr. Od tega zneska se je 20 odstotkov obrnilo v korist zalogi za penzije in premije, ostalo pa dobi poštna uprava.

(Knjižnic pri poštnej hranilnici) je lani bilo 41, in sicer istih 5 spada na Nižjo-Avstrijo, 2 na Gornjo-Avstrijo, 2 na Solnograško, 2 na Tirol in Predorelsko, 3 na Štajarsko, od teh po 1 „farna knjižnica“ na Dobrni in v Zrečah, nadalje 1 pripada na Kranjsko, 1 na Koroško, 3 na Primorje, 9 na Češko, 8 na Moravo, 4 na Galicijo, 1 na Bukovino; v Dalmaciji in Šleziji ni nobena biblioteka v zvezi s poštno hranilnico.

(Amerikanske novice.) Vreka 26. avg. Do 250 oseb je prišlo pred ječo. Odpeljali so 4 morilce, da so jih linčali. Obesili so jednega za drugim. Slednji je prišel najmlajši 19letni mladenič na vrsto. Bosonog je ceptal za neusmiljeno množico ter klical: Po vejte moji dragi materi, da sem nedolžen. Pač žalostno! — V Council Bluffs so zaprli milijonarja Leslie, ker je za šalo zažigal svoj papirnat denar. — V Butte je prisopihal na kolodvor k blagajnici

uzmovič ter hipoma pograbil vrečico dolarjev. Skočil je na lokomotivo, odprl par in popihal s kolodvora. V prvem trenutku ljudje niso vedeli kaj storiti. Kar naenkrat pa skočita dva redarja v drug stroj in hajd za tatom. Lovili so se za žive in mrtve. — Dolgo-prsteža so slednjič vjeli, denarja pa ni več imel.

(Semnji po Slovenskem od 16. — 21. septembra.) Na Kranjskem: 16. na Vinicah, v Idriji, Banji Loki, Osilnici, Rakeku, Boštajnu; 17. v St. Lambertu, St. Janžu; 19. v Škocijanu, Podvelbu; 21. v Kranju, Ribnici, Zgor. Tuhinju. — Na Slov. Štajerskem: 16. v St. Janžu, Smarji, Zdolah, Dobovi, Braslovčah, Loki; 17. v Ljutomeru, Kapeli; 19. na Dobrni; 21. v Franheimu, na Laškem, Luči, Podsredi. — Na Koroškem: 16. v Tribinji; 18. v Renvigi, v St. Vidu. — Na Primorskem: 16. v Buzetu; 17. v Nabrežini; 21. v Tolminu.

Društva.

(„Katoliško društvo za delavke“) vabi k zabavnemu večeru, katerega priredi v nedeljo, 15. t. m. ob 7/8 uri na Zabjaku štev. 8. Vspored: 1. „Pozdrav“, govori Franica Vehar. 2. Dr. Jan. Ev. Krek: „Društvena“, poje zbor. 3. „Govor“ vel. č. g. dr. Jan. Ev. Krek-a. 4. „Rojakom“, vglasbil Belar, poje zbor. 5. Silvester: „Kdo si ti“, deklamuje M. Krištof. 6. „Tiha luna“, vglasbil Jenko, poje zbor. 7. S. Gregorčič: „Velikonočna“, deklam. M. Klepec. 8. „Slava Slovincem“, vglasbil Belar, poje zbor. 9. „Plesni venček in kat. društvo za delavke“, dramatičen prizor. 10. „Pobratimija“, poje zbor. 11. Srečolov. — Vstop dovoljen neudom proti vabilu. — K obilni udeležbi vabi odbor.

(„Centralna posojilnica slovenska“) razglša: Ker je opravični red našega zavoda neka posojilnica tako razumela, kakor da bi bila „Centralna posojilnica slovenska“ le posredovalni zavod za c. kr. poštno hranilnico, moramo to nesporazumljenje tako popraviti, da se denarji, vloženi za nas v c. kr. poštno hranilnico, nakažejo za druge posojilnice, v prvi vrsti za tiste, katere jih potrebujejo; v drugi vrsti se pa nakažejo takim zavodom, kateri več varnosti dajejo. — Vsaka hranilna vloga torej, katera se nam pošlje, obrestuje se ne z 2%, ampak s 4 1/4 % in sicer že s 15. dnem meseca vlaganja, oziroma s 1. dnem prihodnjega meseca. Sicer pa svetujemo slavnim posojilnicam, da kot zadružnice pristopajo, da plačajo enkrat za vselej 5 gl. pristopnine in vsaj 100 gl. deleža, kateri se bodo tudi obrestoval.

Narodno gospodarstvo.

O prednosti alternativnega zavarovanja napram rentnemu zavarovanju.

(Spisal R. Rohrmann, višji nadzornik Stuttgartske zavarovalne in štedilne banke.)

Odlašajočemu rentnemu zavarovanju je namen, zagotoviti določeni osobi z jednokratnim vplačilom ali z vplačevanjem letnih premij rento, katera se naj izplačuje pričenši od naprej določene starosti določeni osebi; z rentnim zavarovanjem na preživenje pa se namerava, po smrti zavarovane osebe določeni drugi osobi letno rento zagotoviti.

Renta se mora plačevati v obeh slučajih do smrti osobi, kateri na korist se je zavarovalo. Ako ta osoba umre, zapadejo vsa vplačila rentnemu zavodu, tudi ako se ni še nobena renta izplačala.

Vse drugačno je zavarovanje na doživenje in smrt, t. j. alternativno zavarovanje. To zavarovanje zagotovi proti jednokratni vlogi ali proti vplačevanju letnih premij določen kapital, kateri se mora izplačati ob smrti zavarovane osebe tisti osobi, kateri v korist je bila zavarovana umrla osoba, kedar pa zavarovana osoba naprej določeno starost učaka, zavarovani osobi sami.

Razlika mej obojim, t. j. rentnim in alternativnim zavarovanjem je očitna.

Rentno zavarovanje koristi samo oni osobi, katera naj se preskrbi, z alternativnim zavarovanjem pa se tvori kapital in vsled tega se oskrbi zavarovane sam, njegova rodbina ali kdo drugi.

Na pr. oče hoče zagotoviti svojim otrokom obstanek tudi za čas po svoji smrti. Čul pa je nekaj o rentnem zavarovanju in namerava z letnimi vplačili zagotoviti vsacemu posameznemu otroku odlašano (torej v poznejši starosti začenjajočo se) rento ali pa zanje poskrbeti z rentnim zavarovanjem na preživenje.

Dasi je ta namera jako hvalna, vendar je vprašanje, je li nameravana pot tudi najboljša.

Rentno zavarovanje požira kapital, ker se zavarovane odpove dispozicijskemu pravu o svojih vplačilih.

Lahko se pa primeri, da kdo želi kedaj s kakim kapitalom razpolagati ter da ta želja postane celo velika potreba. Poznejša finančna vdeležba pri kakem podjetju kaže veliko koristi; pri eventualni možitvi hčere, za študije sina naj bi bil gotov kapital na razpolaganje itd., skratka po očetovi smrti utegue kapital nujnejša potreba biti, nego renta.

Ako li sklene oče namesto nameravanega rentnega zavarovanja alternativno životno zavarovanje, zagotovi za izplačilni rok (dan smrti ali rok učenja) sebi, oziroma svojim ali komu drugemu vsoto, s katero je moči po svojem razpolagati. Alternativno životno zavarovanje tvori torej kapital.

Z alternativnim zavarovanjem pridobljeni kapital se lahko — in v tem je velika prednost životnega zavarovanja napram rentnemu zavarovanju — ako je potrebno, vsak čas porabi za kup takoj začenjajoče se rente.

Onemu, kateri si z ravno prejetu zavarovano vsoto kupi rento, je pa tudi še to v korist, da si ob kupu lahko po svoji volji izbere rentni zavod; on si sme voliti ono društvo, katero mu najbolj ugaja, pri odlašajočem rentnem zavarovanju pa je navezan na ono društvo, pri katerem je premije vplačeval 20, 25 itd. let.

S tem je pa tudi zaznamovana pot, katere naj se drži, ako bi mu v poznejših letih kazalo zavarovati se na rento.

Najprvo naj se zavaruje življenje alternativno in potem naj se kupi s prejetu zavarovano vsoto takoj začenjajoča se renta.

Tudi v slučajih, v katerih se radi nepopolnega zdravja ne more alternativno zavarovati, naj se takoj ne kupi odlašajoče rentno zavarovanje. V takih slučajih je priporočeno zavarovanje na doživenje, pri katerem se ob prejšnji smrti vplačila povrnejo, kajti s prejetu zavarovano vsoto se more potem še vedno rentno zavarovanje kupiti.

Najmanj vrednosti pa ima mimo alternativnega zavarovanja kaka mala blagajnica za starost, onemoglost ali za pokojnino udov, ker so take naprave na manj racionalni podstavi ustanovljene. Navadno mnogo preizko odmerjena plačila, katera take blagajnice zahtevajo, in takoj s početka doseženi ugodni uspehi so izvrstno vabilo za pristop. Nekaj časa gre tudi prav dobro. Ko pa se član za članom stara, množé se tudi izdatki jako naglo. Novih članov se vedno manj oglašá; mlajši člani ne morejo več uvideti koristi za-se ter javljajo drug za drugim, da izstopijo; naposled dohodki ne zadostujejo več, da se z njimi pokrijejo stroški. Nasledek je navadno izredno povišanje premij, s katerim se blagajnici življenja nit popolnoma odreže — konec je blagajnice, a največjo škodo trpé ravno oni, kateri so najdalje vplačevali.

Taka usoda je zadela že marsikatero blagajnico, katera ni bila osnovana na znanstveni podstavi ter je ni ravnalo umno vodstvo, in še marsikatero druge blagajnice, katere sedaj navidezno izvrstno delajo, lahko žalostno poginejo.

Z alternativnim životnim zavarovanjem pri dobro založeni zavarovalnici, katera štedljivo upravlja, niso spojene take nevarnosti; zato gre tudi temu zavarovanju z ozirom na koristi, ki jih douša, nedvomna prednost.

Telegrami.

Dunaj, 13. septembra. Grof Badeni je imel danes popoldne s predsednikom poslanske zbornice, baronom Chlumecky-jem, dveurni pogovor. Minister Goluhovski ga je hotel obiskati, pa ga ni našel doma. Grof Badeni odpotuje 16. t. m. nazaj v Levov.

Dunaj, 13. septembra. Grof Badeni je obiskal dopoldne grofa Kielmansegga in ministra grofa Goluhovskega. Popoldne je vsprejel barona Chlumeckega.

Dunaj, 14. septembra. Pravosodni minister je uvel preiskavo gledé kaznivih prestopkov povodom volilskih shodov na Dunaju in naročil državnemu pravdnistvu, da to zadevo uradno preiskuje.

Dunaj, 14. septembra. Dunajski listi priobčajo ministersko listo nemške levice in pravijo, da je verjetna. Grof Badeni ministerski predsednik in notranje stvari, grof Gleispach pravosodje, grof Ledebur poljedelstvo, sekcijski načelnik pl. Glanz trgovino, Bilinski finance, baron Gautsch bogovino,

častje, grof Welsersheimb deželno brambo; mesto ministra za Galicijo še ni določeno.

Dunaj, 14. septembra. Grofa Badenija je vsprejel cesar danes dopoldne v daljši avdijenci ter mu izročil sestavo novega ministerstva, katero je Badeni tudi vsprejel. Razna poročila nekaterih časnikov o bodočem ministerstvu so prenačljena.

Tarnopol, 13. septembra. Včeraj sta zboleli dve osebi za kolero in jedna je umrla. Ozdravila je jedna oseba.

Palermo, 13. septembra. Policija je aretovala dvanajst vodjev social. revolucionarne stranke, mej njimi princa Cuto in izdajatelja „Ricosse“.

Pariz, 13. septembra. Pri obravnavi glede južnoželezniške afere so bili oproščeni vsi zatoženci.

Novi Jork, 13. septembra. „New-York-Herald“ poroča, da je bilo v Jukatanu dne 8. in 9. t. m. več močnih potresnih sunkov. Po njegovem poročilu je porušenih v mestu 71 hiš in ponesrečenih 153 oseb. Jednako močno je razsajal potres v okolici.

Umrli so:

12. septembra. Makso Fabiani, nadsprevednikov sin, 1 mes. Marije Terezije cesta (Kolizej), črevesni katar. — Ivana Derenčin, tovarn. delavka, 38 let, Poljanska cesta 34. legar.

Tržne cene v Ljubljani dné 14. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7	Špeh povojen, kgr.	66
Rež,	7	Surovo maslo, "	80
Ječmen,	6 40	Jajce, jedno	25
Oves,	6 40	Mleko, liter	10
Ajda,	6 60	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7 50	Telečje	68
Koruza,	7 50	Svinjsko	68
Krompir,	3	Kostrunovo	36
Leča, hktl.	11	Piščanec	45
Grah,	10	Golob	16
Fižol,	10	Seno, 100 kgr.	2 05
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	1 96
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. m.	7 50
Špeh svež,	62	" mehka, 4 " "	5 20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
13	9. zvečer	736.5	12.0	sr. jvzh.	poloblačno	
14	7. zjutraj	735.9	9.6	brezv.	megla	1.0
	2. popol.	734.7	18.7	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja večerajšna temperatura 13.5°, za 1.7° pod normalom.

550 1-1

Podpisani naznanjajo užaljenim srcem, da je danes popoldne po daljši bolezni umrl gospod

Julij Čuk

kapelan

v Dobropoljah. -- Pogreb se vrši v ponedeljek 16. sept. ob 9. uri dopoldne.

Prerano nam odvzetega pokojnika priporočamo Bogu v milost, prijateljem in znancem, vzlasti p. n. duhovnim tovarišem v pobožno molitev in blag spomin.

Dobropolje, 13. septembra 1895.

Žalujoči sorodniki.

Zahvala

549 1-1

visokočestitim gg. duhovnim sobratom umrlega gospoda

Janeza Habeta,

upokojenega župnika v Kranju, biserno-mašnika in duhovnega svetnika,

gospodom meščanom Kranjskim in župljanom Ovsiškim, ki so v tako obilnem številu skazali zadnjo čast in vsim drugim, ki so se vdeležili pogreba, zlasti pa visokočastitemu g. dekanu A. Mežnarcu, ki je vedno ljubeznivo podpiral slabotnega starčka in mu vredil zadnje počastenje, izrekam najsrčnejšo zahvalo. Povrni Vam Bog!

V Kranju, 11. septembra 1895.

V imenu sorodnikov

Ivan Lampè.

548 1-1

Tužnim srcem javimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest o britki izgubi našega nepozabljivega sinčka oziroma brata

Miroslav-a,

kateroga je Vsegamogočni danes ob 4. uri zjutraj v 2. letu svoje dobe po kratki mučni bolezni v boljšo večnost poklical.

Pogreb predragega ranjcega bo v soboto 14. septembra v St. Petru na Krasu.

Za tiho sočutje se prosi.

St. Peter na Krasu, dné 13. septembra 1895.

Žalujoča rodbina Zalaznik.

Namesto vsacega družega naznanila.

Janeza Dogan-a mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 91 (12-8)

Največja izbira

Lepa oprava

Najnižje cene

Bančni in menjalni zavod

J. C. Mayer

v Ljubljani

se nahaja od danes nadalje

v Grumnik-ovi hiši,

Dunajska cesta šte. 6

poleg lekarne Piccoli.

545 1

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopalnice pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Najboljšo pitno vodo

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušeno, od zdravniških (X) avtoritet priznано, ima 6 37

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Želodčne kapljice.

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujoče, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri nape-njanji in zapečenosti preobloženem želodcu z jedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim navódom velja 20 kr., tucoat 2 gl., 3 tuocate samo 4 gl. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkóczy

449 53 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Najboljše sredstvo proti stenčam, bolham, kuhinjskemu mrčesu, moljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“

učinkuje čudovito! Usmrti — kot nobeno drugo

sredstvo — vsakovrstno golazen in je tudi najbolj poznato ter uporabljavano. Njega znaki so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Uradniško kon-sumno društvo, Ivan Fabian, Karol J. Holzer, Ivan Jebačin, Anton Ješminek, Jeglič & Leskovic, C. Karinger, J. Kastner, Mihael Kastner,	J. Klauer, Josip Kordin, Anton Krisper, Peter Lassnik, Mih. Lavriča nasl. Alojzij Lenček, Ivan Perdan, Karol Planinšek, Jernej Reitz, A. Seharabon,	Iv. Ev. Wutscherja nasl. V. Schiffer, Jakob Spoljarič, Ivan Luckmann-a nasl. A. Stacul, M. E. Supan, Ivan Terdina, Ub. pl. Trnkóczyja lekarna, H. L. Wencel.
--	--	---

Dobi se tudi v naslednjih krajih na Kranjskem:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih Laščah, Kočevju, Krš-em, Hribu, Idriji, Kranju, Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na Vrhniki, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Zagorju, Sent-Jernej, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju, Bledu in Cirknici. 168 15—15

Pozor! Svarilo!

Varujte se, da ne bote opeharjeni pri nakupu sladne kave. Dobič-kaželjni ljudje še vedno ponarejajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvirne zavoje z napisom „Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je edina zdrava in okusna primes k bobovi kavi, natorni pridelek v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

317 10—11

Dva ali trije dijaki

kmečkoga stanu, lepega obnašanja, kateri bodo obiskovali meščanske šole, sprejmejo se pod zmernimi pogoji v stanovanju, oziroma tudi na hrano v bližini c. kr. vadiče in I. mestne deške šole. 543 3—2

Kjé, pové iz prijaznosti upravnistvo našega lista.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Frane Brlekner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi cela mašna obleka v najprilnejši obliki. 12 24—17

Cerkveni paramenti.

Št. 25.201.

Razglas.

547 3—2

V zmislu § 6 zakona z dué 23. maja 1873. l. (št. 121, drž. zak.) na-znanja se, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za 1896. leto

od 14. do 21. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor proti njegovi sestavi.

Porotniškega posta so oproščeni po § 4 omenjenega zakona:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dóbe, za vsekdar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki, in tako tudi lekarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni moč utrpeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem prvotnem razdobji kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po koledarju.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

11. dan septembra 1895.

531 3—3

Razglas.

Na c. kr. državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi A in B razred,

v ponedeljek dné 16. septembra

od 8. do 12. ure v ravnateljstvu pisarni.

Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v torek 17. septembra od 8. ure dalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinesó setoj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemnina znaša 3 gl. 30 kr., ki se bode onim, ki bi preskušnje ne prestal, vrnila.

V II. in III. razred se bodo učenci vsprejemali dne 17. septembra.

Šolsko leto 1895/96 se prične dne 18. septembra s slovesno službo božjo v veliki cerkvi.

Ravnateljstvo c. kr. državne gimnazije v Kranju, dne 7. septembra 1895.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Naznanilo

o XIV. šolskem letu 1895/96.

Vpisovanje se vrši dné 16., 17., 18. in 19. septembra dopoldne od 10 do 12. ure in popoldne od 4. do 6. ure v prostorih društvene šole na Bregu hiš. št. 20, II. nadstropje (Cojzova hiša).

Poučevanje se prične v petek dné 20. septembra.

Učni predmeti:

Splošna glasbena teorija, zborovo petje (dekliški, deški in dijaški moški zbor), pouk je brezplačen.

Harmonija, kontrapunkt, solopetje, glasovir, gosli } učnine se plača za poduk v dveh tedenskih urah od predmeta 1 gl. 50 kr. na mesec.

Vpisnine se plača za vsakega gojenca 1 gl.

Stariši gojencev morajo biti društveniki „Glasbene Matica“; če niso še društveniki, plačajo pri vpisu gojenca 2 gl. letne društvenine.

536 3—3

Odbor.

Bukvarna
lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo 544 5—1

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih, posebno na c. kr. višji in nižji gimnaziji, c. kr. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskiču, dalje na zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in trdo vezanih po najnižjih cenah. Seznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoj.

Ker se učni načrt preteklega šolskega leta vsled potresne katastrofe ni popolno skončal, in se mora toraj v novem šolskem letu dovršiti, so odredila ravnateljstva tukajšnjih učnih zavodov, da se morajo še ohraniti začasno knjige pretečenega šolskega leta, ker se bodo še letos rabile.

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 32, 34

priporoča: Največjo zalogo različnih grobnih spomenikov iz mramora, granita, sijenita; križev s cveticami iz snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsakobarvnih mramorjev. Strojarske plošče od gl. 20— naprej.

Edina zaloga: Porfir kot priznано najtrši mat-rijal za hodnike, veže, dvorišča in kleti; mramormozaik za tlak po cerkvah, vežah itd., in lepe šmirgelcement-plošče od gl. 2— m naprej. 173 34—26

Delavnica za splošne izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obrisi in računi brezplačno na razpolago.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vzlasti domačega in brnskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumburško platno, cebr, tkanino, vsakovrstno hladovino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

glavne in žepne rute.

Izborna, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

monštranc, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, zimnatih in modrocevna peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, katera tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin

ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telefonov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Frane Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečast. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lektor, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkvičo.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njujno stroko vstevajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnatih barve v ploščevinastih pušicah. Največja zaloga karbolinaja, maščobe za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnica kleparskih, ključarskih in kovino-Specialist tiskarskih del Specialist v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50
priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladščiarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktiji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob prideljih, svatovščinah, imendneh in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih. Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo, blče itd. itd. Vsprejema tudi vsa naročila in poprave ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznana natančno izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarški mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarstvo obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtanjčnejše izvrševanje vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izborna — zaloga galanterijskega blaga — po najnižji ceni od 6 kr. in višje. Zaloga in prodaja smodek in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

„pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Filip Fajdiga

mizar in založnik

pohišta

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na izborna zaloga

najraznovrstnejšega pohišta

izdelanega natančno iz dobro osušenega, trpežnega, mehkega ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno

hišno opravo

po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

Največja in najcenejša tvornica stolov in klopj

za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča, vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7. II. dvorišče

iz tega lesa, politiran v orehovi barvi, velja samo **1 goldinar.**

Fr. Breskvar pr. Šverljuga

knjigovez v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)

se priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig. Vsprejema tudi knjigovezna galanterijska dela; vse po najnižji ceni.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevezema in izvršuje vsa cerkvena umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

Dežnike

in solnčnike

v

največji izbiri

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor

čevljar — Ljubljana, Čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katero izvršuje od najpriprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franjo Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

slikar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančneje. Na razpolago so krasni kolorirani vzorec od najpriprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkvena dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilsteni

kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani, pri voglu' pr. Skofijo

Ta specialiteta prve vrste gledé dobrote in vplivanja na prebavne organe se dobiva pri izdelovaltelju in v vseh boljših spekerijah in v kavarnah.

Aleksander Götzel

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izborna urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Prva žrebljarska zadruga

v Kropi na Gorenjskem

ponuja vsem velesp. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in sl. občinstvu iz najboljše kovine solidno izdelano

železnino

kakor:

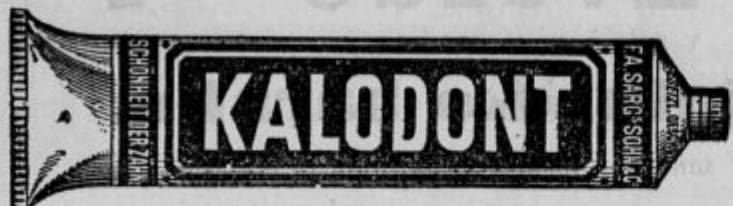
žreblje, verige, posebno za stavbe potrebno blago

po najnižji ceni, zagotavljajoč točno postrežbo. 300 10-7

Ceniki na zahtevo poštnine prosto in zastonj.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного milijonkrat

preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob jednem najcenejše zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40-40

Vele-

častiti

duhov-

ščini

usojam si udano podpisana priporočali svojo priznano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravilo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezana.

Na željo vpošljem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebno k preč. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.

Ker jamčim za najboljše blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovolé vpoštevatí mojo mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.

Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavitejše lijonske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s pošteniimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebno uverili.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer

vdova dež. tajnika,

v Ljubljani, Gledališke ulice.

Ustanovljeno
l. 1870

Uradno opravičeni in zapriseženi
stavbinski inženêr in stavbeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema poprave hiš po zelo nizkih cenah, naprave vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest in posestev itd.

Ustna ali pismena naročila prejema se v novi hiši na Poljanskem predmestju nasproti domobranske vojašnice.

518 11

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja
Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepčá in zdrávi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odprè.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gl. 1.36, po 55 steklenic gl. 5.26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50-39

Fr. Čuden

urár v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

priporoča največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih in ur s stojalom, budilnikov, zlatnino in srebrnino *ua. ua.*

po zdatno znižani ceni.

A. Vidiš krasno uro, katera točno in zanesljivo kaže?
B. Ah, res presenetljivo! Kje si jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takoj idiva, omislím si tudi jaz podobno uro.

Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni potres, ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam najuljudneje.

Ceniki se zastonj razpošiljajo.

Edina zaloga bleklov in raznih prirojev za vozarenje slovite tvrdke Iv. Puch v Gradcu. 285 25

Ustanovil leta 1767 Joh. Jak. Samassa
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni

ZVONAR

60 12-9

Albert Samassa

v Ljubljani.

Livarna harmonično in melodično ubranih

ZVONOV.

Zaloga cerkvene priprave iz masivnega bronu, svečnikov, lestencev, svetiljk, altarnih križev, kanon-tablic, loncev za cvetlice itd.

Sesalnice

najboljše konstrukcije za razno uporabo: za pivovarne, tovarne, rudnike itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne vodovodne naprave, kletne sesalke in potrebščine, cevi iz kovanega železa, cevi iz gumija in kopne cevi,

vsakovrstno kovinsko blago

kot: različne pipe in ventile, predmete za sklepanje in zapiranje pri napeljavah cevij, priprave za kopalnice, varnostne priprave za parne kotle, mazilne priprave itd.

Livarna za medenino in kovino po modelih.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Beziirk.

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurzem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gl. 1-10 do 5-70
šest " " 6-25 " 15-
Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1- do 1-40
šest " " 5-75 " 7-75
Svitlice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gl. 1-40
šest gl. 4-50 do gl. 7-50
Dvanajst ovratnikov
od gl. 1-80 do 2-20,
Dvanajst manšet
od gl. 3-30 do 4-60.
12 predlog
(Verhemden)
od gl. 3-25 do 5-
Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 25

Dijake

sprejme v hrano in zdravo
stanovanje

537 3-3

Julijana Pevc.
Florijanske ulice št. 14, II. nadstropje.

Fran Stare, sobni slikar,
v Ljubljani, Breg št. 20
priporoča se v izvrševanje

vseh v dekoracijsko-slikarsko stroko.
spadajočih del 230 26-24

z zagotovitvijo okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

Preselitev prodajalnice

S tem naznanjam p. n. čestitim odjemalcem, da sem se preselil s svojo
prodajalnico
za manufakturno in konfekcijsko blago za dame iz Špitalske ulice

v Zvezdo

v nalašč za to zgrajeno

prodajalniško barako.

Priporočuje se prav mnogobrojnemu obiskovanju

463 (6-5)

velespoštovanjem

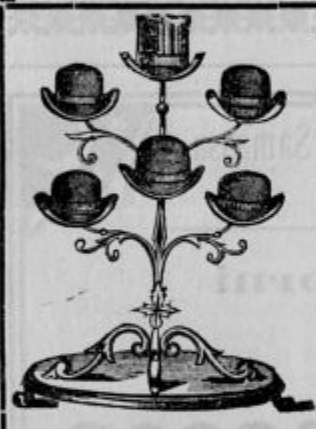
Anton Schuster.

Pri Tončku!

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
zeli javljam najljubneje, da sem po potresu 15. aprila
opuстил prodajalnice v Gledališki ulici v Ljubljani, ter
imam odslej glavno zalogo 336 52-18

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic,
slamnikov itd.

samo

na Starem trgu
(pod Frančo) št. 1
poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljajoč dobro blago
po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ
v Ljubljani,
Stari trg. št. 1.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu novo
vedeno okusno in zdravo 395 26-14

gössko marčno pivo,

katero razpošilja tudi v sodókih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvo-
rano za koncerte, družbe, društva itd., ter
lepim senónatim vrtom.

Keglišče je na razpolago.
Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Važno za kmetijstvo, tehnike in industrijo.

Amerikanske patentovane jeklene verige

katero niso zvarjene

iz tovarne tvrdke

Goeppinger & Comp. v Beli peči

Gorenjsko.

Unzerreissbar

Prednosti nasproti zvarjeni verigi: 1.) 2 1/2 večja gotovost proti prelomu;
2.) prihranitev pri teži; 3.) brezpogojna varnost.

Izdelujejo se vsakovrstne verige za na noge in vodilne, adjustovane ve-
rige za krave, konje, pse, ojesa itd. itd. močne 1-8 do 6-5 mm.

Edina zaloga za Kranjsko pri

515 (12-3) **ERNESTU HAMMERSCHMIDT-u v Ljubljani**
na Nemškem trgu.

Dunajska borza.

Dne 13. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 20 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 25 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 05 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 60 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1064 " "
Kreditne delnice, 160 gld.	405 " "
London vista	120 " 50 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 97 1/2 "
30 mark	11 " 79 "
30 frankov (napoleonador)	9 " 57 "
Ljubljanski bankovci	45 " 50 "
C. kr. cekini	5 " 69 "

Dne 12. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 59 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	149 " "
Dunavske vravnave srečke 5%	130 " 75 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 70 "
Posojilo goriskega mesta	112 " "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Prijoritete obveznice državne železnice	223 " 50 "
" " južne železnice 3%	171 " 60 "
" " južne železnice 5%	131 " 85 "
" " dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	70 " "
St. Genóis srečke, 40 gld.	71 " 60 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " "
Ljubljanske srečke	22 " "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	175 " 20 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3580 " "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	542 " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 25 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	78 " "
Montanska družba avstr. plan.	100 " 40 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 " "
Papirnih rubljev 100	129 " 62 "

Nakup in prodaja

veskovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega
sorestovanja pri popointi varnosti
naloženih glavnice.